

12 жовтня 2016 року

До Окружного адміністративного суду м. Києва
01601, м. Київ, вул. Болбочана Петра, 8, корпус 1

ПОЗИВАЧ:

Громадська організація «Тарифна мобілізація»
поштова адреса: 04071, м. Київ, вул. Воздвиженська, 18
номер засобу зв'язку: +38 (095) 704 38 55
адреса електронної пошти: gold1988f@mail.ru

ВІДПОВІДАЧ:

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у
сферах енергетики та комунальних послуг
поштова адреса: 03057 м. Київ, вул. Смоленська, 19
номер засобу зв'язку: +38 (044) 204-48-27
адреса електронної пошти box@nerc.gov.ua

Третя особа, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору: Комунальне комерційне підприємство Маріупольської міської ради «Маріупольтепломережа»
Код ЄДРПОУ: 33760279
поштова адреса: 87534, Донецька область, м. Маріуполь, вул. Гризодубової, 1
номер засобу зв'язку: +38 (0629) 34-85-40
адреса електронної пошти teploset0629@gmail.com

АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПОЗОВ

про визнання незаконною постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 09.06.2016 року № 932
«Про встановлення тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання для потреб населення ККП Маріупольської міської ради «Маріупольтепломережа»

Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – Відповідач, НКРЕКП, Регулятор, Комісія) № 932 від 09 червня 2016 року (далі – Постанова № 932) встановлено тарифи на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання для потреб населення Комунальному комерційному підприємству Маріупольської міської ради «Маріупольтепломережа» (далі – Третя особа, ККП «Маріупольтепломережа»).

Щодо права Позивача на оскарження положень Постанови № 932.

Згідно зі ст.6 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України),

17.10.2016

ОКРУЖНИЙ
АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД
МІСТА КИЄВА
01601, м. Київ
вул. Болбочана Петра, 8, корпус 1

кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до адміністративного суду, якщо вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, свободи або інтереси.

Відповідно до ч. 2 ст. 171 КАС України право оскаржити нормативно-правовий акт мають особи, щодо яких його застосовано, а також особи, які є суб'єктом правовідносин, у яких буде застосовано цей акт.

В п. 21 Постанови Пленуму Вищого адміністративного суду України № 2 від 6 березня 2008 року зазначено, що особа (позивач) повинна довести факт застосування до неї оскаржуваного нормативно-правового акта або те, що вона є суб'єктом відповідних відносин, на які поширюється дія цього акта.

Згідно зі ст. 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» № 1875-IV від 24.06.2004 року (далі — Закон №1875, Закон про ЖКП) споживач - фізична чи юридична особа, яка отримує або має намір отримати житлово-комунальну послугу.

Відповідно до п. 2 Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених Постановою КМУ № 630 від 21.07.2005 року (далі — Правила надання послуг), централізоване опалення - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у забезпеченні нормативної температури повітря у приміщеннях квартири (будинку садибного типу), яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем теплопостачання.

Оскаржуваною Постановою № 932 встановлено тарифи на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання для потреб населення ККП «Маріупольтепломережа».

Позивач є громадською організацією, що підтверджується Свідоцтвом про реєстрацію громадського об'єднання та Витягом з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, копії яких додаються до адміністративного позову.

Відповідно до ч. 3 ст. 1 ЗУ «Про громадські об'єднання», громадська організація – це громадське об'єднання, засновниками та членами (учасниками) якого є фізичні особи. Таким чином, засновниками та членами Позивача є фізичні особи, які згідно з положеннями ЗУ «Про ринок природного газу» є побутовими споживачами природного газу.

Згідно з пп.1.1, 2.1 Статуту Позивача, громадська організація «ТАРИФНА МОБІЛІЗАЦІЯ» є добровільним громадським об'єднанням, яке здійснює та захищає права і свободи, задовольняє суспільні, зокрема політичні, економічні, культурні, екологічні та інші інтереси громадян України, споживачів комунальних послуг.

В п. 2.2 Статуту Позивача вказано, що він, зокрема, здійснює захист прав споживачів комунальних послуг (у тому числі, але не виключно, послуг у сфері енергетики, газопостачання, водопостачання, теплопостачання) в порядку та спосіб, визначеними чинним законодавством України.

Пункт 2.3 Статуту Позивача передбачає, що для досягнення статутної мети та статутних завдань громадська організація в установленому законодавством порядку має право звертатися до суду за захистом прав, свобод та інтересів громадян, споживачів комунальних послуг.

Оскільки Постанова № 932 встановлює тариф на теплову енергію для побутових споживачів, а діяльність Позивача направлена на захист прав та законних інтересів споживачів комунальних послуг, Позивач є суб'єктом правовідносин, на які Постанова № 932 поширюється. Таким чином, Позивач має право на судові оскарження Постанови № 932.

Позивач вважає, що Постанова НКРЕКП № 932, якою встановлено тарифи на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання для потреб населення ККП «Маріупольтепломережа», суперечить положенням діючого законодавства, тому підлягає визнанню незаконною на підставі зазначеного нижче.

Відповідно до ст. 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого

самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Згідно з ч. 1 ст. 11 Закону України «Про ринок природного газу» з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на суб'єктів ринку природного газу у виключних випадках та на визначений строк можуть покладатися спеціальні обов'язки в обсязі та на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України після консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства.

На виконання вказаної норми Кабінетом Міністрів України (далі – КМУ, Кабмін) прийнято Постанову від 1 жовтня 2015 р. № 758 «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу (відносини у перехідний період)» (далі — Постанова № 758), пунктом 13 якої встановлено граничну роздрібну ціну на природний газ для побутових споживачів. Постановою КМУ № 315 від 27.04.2016 року (далі — Постанова № 315) п.13 Постанови № 758 викладено в такій редакції: **«З 1 травня 2016 р. по 31 березня 2017 р. (включно) діє гранична роздрібна ціна на природний газ для побутових споживачів у розмірі 6,879 гривні за 1 куб. метр».**

Згідно п. 18 Порядку формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з централізованого опалення і постачання гарячої води, затвердженого Постановою КМУ від 01 червня 2011 року № 869 (далі – Порядок формування тарифів) до складу планованої виробничої собівартості теплової енергії включаються прямі матеріальні витрати на придбання палива, зокрема, газу.

Відповідно до п. 49 Порядку формування тарифів, для встановлення одноставкових тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання ліцензіат (суб'єкт господарювання, який одержав ліцензію на провадження певного виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню) подас уповноваженому органу у друкованому та електронному вигляді заяву і розрахунки тарифів на планований період за встановленими такими органами формами з відповідними розрахунками, підтвердними матеріалами і документами, що використовувалися під час їх проведення.

Таким чином, у зв'язку із встановленням Кабміном у Постанові № 315 від 27.04.2016 року **з 1 травня 2016 р. граничної роздрібною ціни на природний газ для побутових споживачів у розмірі 6,879 гривні за 1 куб. метр** суб'єктами господарювання – постачальниками послуг з централізованого опалення розраховано новий тариф, який затверджено оскаржуваною постановою НКРЕКП.

Проте, в п. 2 ч. 1 ст. 11 Закону України «Про ринок природного газу» вказано, що спеціальні обов'язки, які накладаються КМУ на суб'єктів ринку природного газу у виключних випадках та на визначений строк, **мають бути чітко визначеними, прозорими, недискримінаційними** та заздалегідь не передбачати неможливості їх виконання.

У свою чергу, в Постанові № 315, **при встановленні граничної роздрібною ціни на природний газ для побутових споживачів, яка у свою чергу вплинула на розмір тарифу на послугу з теплопостачання, не наведено структуру такої ціни, що може свідчити про недодержання принципу прозорості.**

Відповідно до ст. 8 Закону України «Про ціни і ціноутворення» державна цінова політика у сфері діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на суміжних ринках, **реалізується відповідно до законодавства про природні монополії та інших законів України.**

Згідно з ст. 12 вказаного Закону, **державні регульовані ціни повинні бути економічно обґрунтованими** (забезпечувати відповідність ціни на товар витратам на його виробництво, продаж (реалізацію) та прибуток від його продажу (реалізації)).

Відповідно до ч. 1 ст. 9 Закону України «Про природні монополії» державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій здійснюється, зокрема, на основі принципу **гласності та відкритості процедур регулювання.**

Як зазначається в ч. 3 ст. 2 ЗУ «Про ринок природного газу», рішення (заходи) суб'єктів

владних повноважень, прийняті на виконання норм цього Закону, мають відповідати принципам пропорційності, прозорості та недискримінації. Згідно з принципом прозорості рішення (заходи) суб'єктів владних повноважень мають бути належним чином обґрунтовані та повідомлені суб'єктам, яких вони стосуються, у належний строк до набрання ними чинності або введення в дію.

Відповідно до ч. 6 ст. 4 вказаного вище Закону ціни на ринку природного газу, що регулюються державою, повинні бути:

1) недискримінаційними;

2) прозорими;

3) встановленими з урахуванням вимог цілісності газотранспортної системи виходячи із економічно обґрунтованих та прозорих витрат відповідного суб'єкта ринку природного газу та з урахуванням належного рівня рентабельності.

Згідно з п. 4 Порядку формування тарифів, структура тарифів – це складові економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних із провадженням у планованому періоді певного виду ліцензованої діяльності, які групуються за статтями, визначеними уповноваженими органами відповідно до стандартів бухгалтерського обліку, що затверджені Мінфіном, та складові планованого прибутку, на основі яких розраховуються та встановлюються тарифи.

В порушення зазначених нормативних актів, при встановленні в абзаці 2 ч. 3 п. 2 Постанови КМУ від 27 квітня 2016 року № 315 граничної роздрібною ціни на природний газ для побутових споживачів у розмірі 6,879 гривні за 1 куб. метр, не було наведено структури такої ціни, її економічної обґрунтованості, що є порушенням принципу прозорості державного регулювання. Це (встановлення нової, необґрунтованої ціни на газ) в свою чергу спричинило встановлення нових тарифів на постачання теплової енергії оскаржуваною постановою.

Слід звернути увагу суду, що Постановою № 315 також внесені зміни в п. 13¹ Постанови № 758, і встановлена гранична роздрібна ціна на природний газ для релігійних організацій у розмірі 3,913 гривні за 1 куб. метр.

Враховуючи положення п. 3 ч. 6 ст. 4 ЗУ «Про ринок природного газу», зазначену вище роздрібну ціну на рівні 3,913 гривень за 1 куб. метр слід вважати встановленою на підставі економічно обґрунтованих та прозорих витрат та з урахуванням належного рівня рентабельності. Тобто, встановивши на зазначеному рівні граничну роздрібну ціну на природний газ для релігійних організацій, Кабмін підтвердив, що така ціна є економічно обґрунтованою.

В іншому випадку, якщо економічно обґрунтованою є ціна, встановлена на рівні 6,879 гривень за 1 куб. м. для побутових споживачів, то гранична роздрібна ціна на природний газ для релігійних організацій є завідомо збитковою.

Таким чином, двом категоріям споживачів, умови поставки природного газу яким не відрізняються між собою, встановлені різні граничні роздрібні ціни на газ. Так, роздрібна ціна на газ для релігійних організацій в 1,75 разів є меншою за ціну на газ для побутових споживачів.

Водночас ч. 3 ст. 2 ЗУ «Про ринок природного газу» передбачає, що рішення суб'єктів владних повноважень (яким є КМУ), прийняті на виконання норм цього Закону, мають відповідати, зокрема, принципу недискримінації. Згідно з цим принципом рішення, дії, бездіяльність суб'єктів владних повноважень не можуть призводити до юридичного або фактичного обсягу прав та обов'язків особи, який є відмінним від обсягу прав та обов'язків інших осіб у подібних ситуаціях, якщо тільки така відмінність не є необхідною та мінімально достатньою для задоволення загальносуспільного інтересу. Враховуючи те, що обидві вищевказані категорії споживачів природного газу щодо його придбання перебувають «у подібних ситуаціях», Кабмін, встановивши для них різні ціни на газ, при прийнятті Постанови № 315 порушив принцип недискримінації.

Таким чином, внаслідок встановлення Кабміном необґрунтованої роздрібною ціни

на природний газ, Відповідачем шляхом прийняття оскаржуваної постанови було затверджено нові, на думку Позивача, завищені тарифи ККП «Маріупольтепломережа» на теплову енергію для побутових споживачів.

Крім того, відповідно до п. 4 ч. 1 ст. 2 Закону про ЖКП, державна політика у сфері житлово-комунальних послуг базується на принципі регулювання цін/тарифів на житлово-комунальні послуги, з урахуванням досягнутого рівня соціально-економічного розвитку, природних особливостей відповідного регіону та технічних можливостей.

За офіційною інформацією Державної служби статистики України, «Соціально-економічне становище України за 2015 рік», ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива підвищились в 2 рази (100 %), що зумовлено суттєвим підвищенням тарифів на природний газ – у 3,7 рази (270 %), гарячу воду, опалення – в 1,8 рази (80 %), електроенергію – в 1,7 рази (70 %).

Вказана інформація розміщена на офіційному веб-порталі Державної служби статистики України за інтернет-адресою: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/soc_ek/2015/publ_12_2015_u.html. Таким чином, вона є загальновідомою і, відповідно до ч. 2 ст. 72 КАС України, не потребує доказування.

Відповідно до ст. 8 Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» мінімальна заробітна плата в 2014 році встановлена в місячному розмірі 1218 грн та протягом 2014 року не переглядалася.

Відповідно до ст. 8 Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» мінімальна заробітна плата з 1 січня 2015 року встановлена в місячному розмірі 1218 грн (на рівні 2014 року) та збільшена лише з 1 вересня 2015 до 1378 грн на місяць (на 13,14 %).

Відповідно до ст. 8 Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» мінімальна заробітна плата з 1 січня 2016 року встановлена в місячному розмірі 1378 грн (на рівні 2015 року), збільшення передбачено з 1 травня 2016 до 1450 грн на місяць (на 5,22 %) та з 1 грудня до 1550 грн (на 6,9 %).

Таким чином, протягом 2015-2016 років при досягнутому рівні зростання мінімальної заробітної плати на 19-20 %, тарифи на житлово-комунальні послуги, шляхом їх державного регулювання було збільшено від 200 до 500 %, що не відповідає досягнутому рівню соціально-економічного розвитку та суперечить основним принципам державної політики у сфері регулювання цін/тарифів на житлово-комунальні послуги, закріпленим п. 4 ч. 1 ст. 2 Закону про ЖКП.

В підтвердження вказаного Позивач звертає увагу суду, що оскарженою Постановою №932 Відповідач встановив тариф на теплову енергію на рівні **1059,00 гривень за 1 Гкал**, Постановою №597 від 03.03.2015 року (діяла з 01.04.2015 року по 01.07.2016 року) тариф на теплову енергію був встановлений на рівні **538,32 грн/Гкал**, а Постановою №274 від 08.04.2014 року (діяла з 01.07.2014 року по 01.04.2015 року) — на рівні **308,23 грн./Гкал**.

Вищевказане свідчить, що протягом 2014-2016 років тариф на теплову енергію для побутових споживачів було сукупно збільшено на 250%, тобто майже в 3,5 рази.

Крім того, у частинах 2, 3 ст. 11 ЗУ «Про ринок природного газу» зазначено, що обсяг та умови виконання спеціальних обов'язків, покладених КМУ на суб'єктів ринку природного газу, мають бути необхідними та пропорційними меті задоволення правомірного загальносуспільного інтересу та такими, що створюють найменші перешкоди для розвитку ринку природного газу. До загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, зокрема, належить стабільність, належна якість та доступність енергоресурсів.

Зважаючи на те, що рівень зростання тарифів на житлово-комунальні послуги, в тому числі на теплову енергію, неспівмірний із рівнем зростання доходів громадян (що було доведено вище), слід констатувати, що при затвердженні Відповідачем нових тарифів не враховано загальносуспільного інтересу у частині доступності енергоресурсів.

Крім того, згідно з п. 1 Постанови № 869, затверджений нею Порядок визначає механізм формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання,

послуги з централізованого опалення і постачання гарячої води для суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках, які провадять або мають намір провадити господарську діяльність з виробництва теплової енергії, її транспортування та постачання, надання послуг з централізованого опалення і постачання гарячої води.

Відповідно до п. 2 Порядку формування тарифів, він застосовується під час установа органамі місцевого самоврядування (далі - уповноважені органи) тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з централізованого опалення і постачання гарячої води для суб'єктів природних монополій, а також для суб'єктів господарювання на суміжних ринках, зазначених у пункті 1 цього Порядку, та поширюється на таких суб'єктів під час розрахунку зазначених тарифів.

Згідно Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого Указом Президента України від 10 вересня 2014 року № 715/2014 НКРЕКП є державним колегіальним органом, підпорядкованим Президенту України і підзвітним Верховній Раді України, є органом державного регулювання діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг.

Оскільки НКРЕКП не є органом місцевого самоврядування, оскаржену постанову прийнято Відповідачем в порушення Порядку формування тарифів, затвердженою Постановою КМУ №869.

Згідно ст. 53 КАС України, *треті особи, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору, можуть вступити у справу на стороні позивача або відповідача у будь-який час до закінчення судового розгляду, якщо рішення у справі може вплинути на їхні права, свободи, інтереси або обов'язки.*

Оскільки судові рішення в адміністративній справі за цим позовом може вплинути на права і обов'язки Про встановлення тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання для потреб населення ККП «Маріупольтепломережа» як постачальника послуг тепlopостачання побутовим споживачам, тому що оскарженою постановою встановлено тариф на теплову енергію саме для ККП «Маріупольтепломережа», Позивач вважає, що існує необхідність залучити ККП «Маріупольтепломережа» в справі як третю особу, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору.

За приписами ст. 2 КАС України, *завданням адміністративного судочинства є захист прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин.*

Відповідно до пп.1, 3, 6, 8 ч. 3 ст. 2 КАС України, *у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень адміністративні суди перевіряють, чи прийняті вони на підставі, у межах повноважень та в спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, обґрунтовано. Тобто, з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дій), розсудливо, пропорційно, зокрема з дотриманням необхідного балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямоване це рішення (дія)*

Згідно з п. 1 ч. 1 ст. 17 КАС України *юрисдикція адміністративних судів поширюється на публічно-правові спори, зокрема спори фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень (нормативно-правових актів чи правових актів індивідуальної дії), дій чи бездіяльності.*

Як вказується у ч. 3 ст. 19 КАС України, *адміністративні справи з приводу оскарження нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, міністерства чи іншого центрального органу виконавчої влади, вирішуються окружним адміністративним судом, територіальна юрисдикція якого поширюється на місто Київ.*

Відповідно до ч. 8 ст. 171 КАС України *суд може визнати нормативно-правовий акт незаконним чи таким, що не відповідає правовому акту вищої юридичної сили, повністю або в окремих його частинах.*

Згідно з п. 10.2 Постанови Пленуму Вищого адміністративного суду України «Про судові рішення в адміністративній справі» № 7 від 20.05.2013 року, *ухваливши рішення про визнання*

нормативно-правового акта незаконним або таким, що не відповідає правовому акту вищої юридичної сили, і про визнання його з цих підстав нечинним, суд у порядку, визначеному частиною одинадцятою статті 171 КАС України, повинен зобов'язати орган, який видав оскаржуваний акт, невідкладно опублікувати резолютивну частину рішення суду у виданні, в якому такий акт було офіційно оприлюднено, після набрання рішенням законної сили.

Положення ч. 2 ст. 99 КАС України встановлюють, що для звернення до адміністративного суду за захистом прав, свобод та інтересів особи встановлюється шестимісячний строк, який, якщо не встановлено інше, обчислюється з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів.

Відповідачем Постанову № 932 прийнято 09.06.2016 року, про неї Позивач дізнався після її офіційного опублікування на сайті Відповідача у червні 2016 року. Таким чином, Позивачем не пропущено строк для звернення до суду з цим позовом.

Ураховуючи викладене, керуючись ст. 19 Конституції України, ст. ст. 2, 6, 17, 19, 99, 104-106, 171 Кодексу адміністративного судочинства України

ПРОСИМО:

Визнати незаконною Постанову Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 09 червня 2016 року № 932 «Про встановлення тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання для потреб населення ККП Маріупольської міської ради «Маріупольтепломережа».

Додатки:

1. Квитанція про сплату судового збору Позивачем.
2. Роздрукована копія Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 09 червня 2016 року № 932 «Про встановлення тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання для потреб населення ККП Маріупольської міської ради «Маріупольтепломережа» (на 2 аркушах).
3. Копія Свідоцтва про державну реєстрацію громадського об'єднання.
4. Витяг з ЄДРПОУ стосовно Позивача.
5. Витяг зі Статуту Позивача.
6. Копія цієї Позовної заяви та доданих до неї документів відповідно до кількості осіб, що беруть участь у справі.

Позивач «Тарифна мобілізація»

Директор М. Гольдарб